

Mál nr. 330/2016**M
og****vátryggingafélagið V v/ kaskótryggingar bifreiðar og húftryggingar vinnuvélar.****Ágreiningur um bótaskyldu vegna tjóns er hleðslukrani vörubifreiðar rakst á göngubró.****Gögn.**

Málskot, móttækið 4.10.2016, ásamt fylgigögnum.

Bréf V, dags. 26.10.2016, ásamt fylgigögnum.

Málsatvik.

Um miðjan dag 22. júlí 2016 var vörubifreið (A) í eigu M ekið eftir Vesturlandsvegi í Mosfellsbæ í átt til Reykjavíkur. Er henni var ekið undir göngubró til móts við Háholt rakst hleðslukrani á milli stýrishúss og palls á brúna með þeim afleiðingum að A telst vera ónýt sem og hleðslukraninn. Samkvæmt upplýsingum Vegagerðarinnar mun hæð upp í brúna vera 5,35 m.

Í vettvangsskýrslu lögreglu er haft eftir stjórnanda A að hann hafi ekið á 30-40 km hraða á klst. og líklegast hafi hann gleymt að setja niður kranann með þeim afleiðingum að hann rakst á göngubróna. Í málskoti er atvikum lýst nánar svo að stjórnandi A hafði nýlokið verki með krananum og hafi verið búinn að „pakka“ honum saman að mestu leyti. Þá hafi hann verið truflaður af símhringingu sem tengdist starfinu og því þurft að stökkva inn í bifreiðina til að skrifa upplýsingar á miða. Að svo búnu hafi hann farið aftur út og lokið við að hífa upp lappirnar á bifreiðinni og ekið af stað án þess að búið væri „pakka“ krananum saman að fullu.

A og hleðslukraninn voru húftryggð hjá V og hefur M krafist bóta vegna tjónsins úr viðkomandi vátryggingum hjá V. V hefur einungis fallist á bótaskyldu að hálfu þar sem skerða beri bætur um helming með því að stjórnandi A hafi í umrætt sinn valdið tjóninu með stórkostlegu gáleysi. M hefur ekki fallist á þessa niðurstöðu V.

Álit.

Í IV. kafla laga um vátryggingarsamninga nr. 30/2004 (vsl.) er í 19.-31. gr. að finna ákvæði um almennar forsendur fyrir ábyrgð vátryggingafélags þegar vátryggingaratburður hefur borið að höndum. Samkvæmt 2. mgr. 27. gr. ufl. losnar félagið úr ábyrgð í heild eða að hluta ef vátryggður hefur í öðrum vátryggingum en ábyrgðartryggingum valdið vátryggingaratburði með háttsemi sem telja verður stórkostlegt gáleysi. Við mat á ábyrgð félagsins skal líta til sakar vátryggðs, hvernig vátryggingaratburð bar að, hvort vátryggður hafi verið undir áhrifum áfengis eða fíkniefna sem hann hafði sjálfviljugur neytt og atvika að öðru leyti.

Samkvæmt 9. gr. reglugerðar nr. 155/2007 um stærð og þyngd ökutækja er leyfileg hæð ökutækis 4,20 m sem skal mæld hornrétt frá yfirborði vegar að þeim hluta þess sem hæst stendur. Eins og áður getur mun hæð brúarinnar sem A var ekið á vera 5,35 m. Af þessu má ljóst vera að hæð kranans hefur a.m.k. verið rúmum metra meiri en heimilt var samkvæmt ákvæðum reglugerðarinnar. Jafnvel þótt stjórnandinn hafi þurft að gera hlé á störfum sínum við frágang kranans vegna símtals, hefur hæð kranans verið slík að það átti ekki að geta farið fram hjá honum að verulega vantaði upp á að búið væri að ganga frá krananum þannig að forsvaranlegt væri að fara út í umferðina. Var að þessu leyti um það mikilvægan þátt að ræða í frágangi kranans að stórkostleg hætta fólst í því að hefja akstur án þess að búið væri að lækka kranann a.m.k. niður í hæstu leyfilega hæð. Með því að það fórst fyrir og stjórnandinn hóf akstur með kranann í þeirri hæð sem hann var í varð hann valdur að tjóninu með háttsemi sem verður að virða honum til stórkostlegs gáleysis, sbr. 2. mgr. 27. gr. vsl.

Samkvæmt 3. mgr. 29. gr. vsl. má í vátryggingum sem tengjast atvinnustarfsemi semja um, með þeim takmörkunum sem leiðir af 1. mgr. 41. gr. laganna, að vátryggður geti glatað rétti sínum til bóta í heild eða að hluta vegna háttsemi nánar tilgreindra manna eða hópa. Af þessu leiðir að V getur í vátryggingarskilmálum sínum vegna vátrygginga sem tengjast atvinnustarfsemi kveðið á

um það að váttryggður þurfi að sæta skerðingu bóta þegar forsendur fyrir ábyrgð þess hafa að einhverju leyti brostið samkvæmt því sem mælt er fyrir um í ákvæðum IV. kafla vsl. Í gr. 9.2 í skilmálum þeim sem gilda fyrir húftryggingu A mælt fyrir um það að í atvinnurekstri geti V borið fyrir sig háttsemi stjórnenda váttryggðs og stjórnanda hins váttryggða ökutækis. Efnislega hliðstætt ákvæði er einnig að finna í 8. gr. í váttryggingarskilmálum þeim sem giltu fyrir húftryggingu hleðslukranans hjá V. Verður M því að sæta takmörkun á rétti sínum til bóta úr þeim váttryggingum sem hér eru til skoðunar að því marki sem leiðir af stórkostlegu gáleysi stjórnanda A og hleðslukranans og varð þess valdandi að váttryggingaratburðurinn varð. Takmörkun V til að semja með þessum hætti sem leiðir af 1. mgr. 41. gr. vsl. á ekki við hér, enda er í því lagaákvæði einungis kveðið á um takmörkun á rétti félagsins til að skerða bætur til meðváttryggðs þegar váttryggður eða aðrir meðváttryggðir hafa valdið váttryggingaratburði.

Þegar litið er til þess hversu alvarleg vanræksla stjórnanda A og hleðslukranans var í umrætt sinn þykir rétt að réttur M til bóta úr þeim váttryggingum sem hér eru til skoðunar skerðist um helming.

Niðurstaða.

M á rétt til bóta að helmingi úr kaskótryggingu A og húftryggingu hleðslukrana hjá V.

Reykjavík, 29. nóvember 2016.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson hrl.

Jón Magnússon hrl.